

ZARZĄDZENIE NR 43/2024
STAROSTY CHODZIESKIEGO

z dnia 14 sierpnia 2024 r.

**w sprawie wprowadzenia w Starostwie Powiatowym w Chodzieży standardów
ochrony małoletnich**

Na podstawie art. 22 b i 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 560) oraz art. 10 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz 1606) zarządzam, co następuje:

§ 1. Wprowadza się standardy ochrony małoletnich uczestniczących w działalności prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Chodzieży, w brzmieniu załącznika nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zobowiązuje się pracowników Starostwa Powiatowego w Chodzieży do zapoznania się ze „Standardami Ochrony Małoletnich w Starostwie Powiatowym w Chodzieży” i stosowania postanowień w nich zawartych.

§ 3. Sekretarza Powiatu wyznacza się jako Koordynatora ds. ochrony małoletnich.

§ 4. Wykonanie Zarządzenia powierza się Sekretarzowi Powiatu.

§ 5. Wersja skrócona standardów ochrony małoletnich stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Starosty Chodzieskiego

z dnia 14 sierpnia 2024 r.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

§1.

Słownik pojęć

Ilekróć w niniejszym dokumencie mowa o:

1. Staroście - należy przez to rozumieć Starostę Chodzieskiego;
2. Urzędzie - należy przez to rozumieć Starostwo Powiatowe w Chodzieży;
3. Małoletnim - należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
4. Pracowniku - należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną lub współpracującą ze Starostwem Powiatowym w Chodzieży, bez względu na formę, w tym w szczególności pracownika, zleceniobiorcy, wykonawcy, praktykancie, wolontariuszu, stażyście, itp., którzy z racji pełnionej funkcji lub wykonywanych zadań mają lub mogą mieć kontakt z małoletnimi;
5. Opiekunie - należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji małoletniego, w szczególności jego rodzica, rodzica zastępczego lub opiekuna prawnego;
6. Koordynatorze – należy przez to rozumieć Koordynatora ds. ochrony małoletnich, to jest wyznaczonego przez Starostę pracownika sprawującego nadzór nad realizacją, monitoringiem i weryfikacją Standardów oraz dokumentowaniem zawiadomień;
7. Krzywdzeniu – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego, przez jakąkolwiek osobę, lub zagrożenie dobra małoletniego w tym zaniedbywanie;
8. Standardy - należy przez to rozumieć niniejszy dokument wraz z załącznikami, wprowadzonymi na podstawie zarządzenia Starosty Chodzieskiego.

§ 2. Stosowanie standardów

1. Celem Standardów Ochrony Małoletnich jest określenie zakresu obowiązków pracowników w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz wypracowanie adekwatnej procedury do wykorzystania podczas interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich.
2. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi, określone przez standardy, obowiązują wszystkich pracowników, współpracowników, stażystów i wolontariuszy, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą Urzędu i/lub na jego terenie.
3. Rekrutacja pracowników odbywa się zgodnie z uwzględnieniem niniejszych standardów. Starosta przeprowadza weryfikację w Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym.
4. Każdy pracownik nowo zatrudniony w urzędzie zapoznaje się z standardami składając stosowne oświadczenie zgodnie z **załącznikiem Nr 2** do standardów.

§ 3. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a pracownikami, w tym zachowania niedozwolone

1. Pracownicy w relacjach z małoletnimi kierują się ich dobrem i działają w ich najlepszym interesie, z poszanowaniem ich godności i potrzeb.

2. Zabronione jest krzywdzenie małoletnich w jakiegokolwiek formie. Przykładowe zachowania uznawane za krzywdzenie, symptomy występujące w przypadku krzywdzenia zawiera **załącznik nr 1** do standardów.

3. Pracownikom nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletnich, krzyczeć na nich w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych osób.

4. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich jakichkolwiek form przemocy.

5. Pracownikom nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny, w szczególności używać wulgarnych słów, gestów, żartów, wypowiadać obraźliwych uwag, nawiązywać do atrakcyjności seksualnej.

6. Nie wolno proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności małoletnich.

7. Właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich opiekunami jest komunikacja służbowa przyjęta w Urzędzie.

8. Pracownicy zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnych relacji z małoletnimi przy zastosowaniu działań i komunikatów adekwatnych do sytuacji, wieku małoletniego uwzględniając jego umiejętności rozwojowe, możliwości wynikające z niepełnosprawności oraz potrzeb edukacyjnych.

9. Pracownik dba o to, aby przebywając z małoletnimi znajdował się w zasięgu wzroku i słuchu innych osób. W przypadku konieczności pozostania z małoletnim sam na sam, pracownik poinformuje o tym fakcie innego pracownika wraz ze wskazaniem miejsca, w którym będą się znajdować.

10. Pracownik nie może ujawniać informacji dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych. Informacje te obejmują wizerunek małoletniego, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.

11. Dopuszczalny jest fizyczny kontakt pracownika z małoletnim, który jest stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu, tj.:

a.jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie,

b.uwzględnia wiek małoletniego, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

12. Pracownikowi nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletniego. Pracownik nie może dotykać małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.

13. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego pracownik jest zobowiązany do wykonywania ich z zastosowaniem niezbędnego kontaktu fizycznego przy udziale lub w obecności innego pracownika.

14. Kontakt pracowników z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie ich obowiązków.

15. Zabronione jest zapraszanie małoletnich do miejsca zamieszkania pracownika, spotkania się z nimi poza godzinami pracy, utrzymywanie kontaktów z małoletnimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).

16. Małoletni ma prawo do uzyskania informacji o osobie, której może zgłosić niewłaściwe zachowanie oraz ma prawo oczekiwać odpowiedniej reakcji na zgłoszenie. Pracownicy są zobowiązani do wysłuchania małoletniego lub wskazania osoby do udzielenia pomocy małoletniemu lub innej odpowiedniej do sytuacji reakcji na niewłaściwe zachowanie.

17. Każdy pracownik ma obowiązek reagować niezwłocznie, zgodnie z przyjętymi procedurami, na niewłaściwe zachowania innych pracowników wobec małoletniego.

§ 4. Procedury reagowania w przypadku podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia

1. Pracownicy w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.

2. Pracownik, po zidentyfikowaniu ryzyka krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez innego pracownika lub osobę niebędącą pracownikiem, lub pozyskaniu takiej informacji od innych osób, w tym opiekunów małoletniego, niezwłocznie interweniuje i zatrzymuje krzywdzenie, następnie informuje o tym Koordynatora, który bez zbędnej zwłoki informuje Starostę.

3. W każdym przypadku zauważenia krzywdzenia małoletniego należy sporządzić notatkę służbową. Wzór notatki stanowi **załącznik nr 3** do standardów.

4. Koordynator lub Starosta dokonują zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji (np. Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, sąd rodzinny). Dalszy tok postępowania, w tym przygotowanie planu wsparcia małoletniego, leży w kompetencjach odpowiednich instytucji.

5. Jeśli uczestnikiem interwencji jest małoletni z niepełnosprawnością lub szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, Koordynator dostosowuje postępowanie do sytuacji małoletniego, nie wykluczając zaangażowania specjalistów.

6. W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 999.

7. W przypadku ujawnienia zaniedbania przez rodziców, ich niewydolności wychowawczej właściwym jest zawiadomienie sądu rodzinnego, celem wglądu w sytuację rodziny.

8. W przypadku uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego pracownik powinien w miarę możliwości wyeliminować niepożądane zachowanie bez wpływu na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego, a następnie postępować zgodnie z procedurą określoną w niniejszym paragrafie.

§ 5. Przegląd i aktualizacja standardów

1. Koordynator co najmniej raz na 2 lata dokonuje oceny Standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.

2. Każdy pracownik Urzędu może zgłosić do Koordynatora konieczność aktualizacji Standardów pod względem ich większej funkcjonalności i zapewnienia skuteczniejszej ochrony małoletnich.

3. Koordynator wprowadza do standardów niezbędne zmiany.

4. Wszyscy pracownicy Urzędu mają obowiązek zapoznania się ze Standardami obowiązującymi w Urzędzie.

§ 6. Przepisy końcowe

1. Standardy dostępne są na stronie internetowej urzędu, w Biuletynie Informacji Publicznej starostwa oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie urzędu.

2. Wszelka dokumentacja związana ze stosowaniem niniejszych Standardów jest przechowywana u Koordynatora.

3. Z uwagi na brak dostępu na terenie urzędu do sieci internet (Wi-Fi) nie wprowadza się zasad korzystania z urządzeń, ani procedur ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci internet oraz utrwalonymi w innej formie.

FORMY KRZYWDZENIA MAŁOLETNIICH

Przykładowe formy krzywdzenia małoletnich oraz symptomy pozwalające na jego rozpoznanie

Krzywdzenie dziecka to każde zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka, (definicja Światowej Organizacji Zdrowia, WHO).

Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

1. Przemoc fizyczna

Przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko lub ze strony osoby, której dziecko ufa bądź która ma nad nim władzę. Jest to nieprzypadkowe zranienie polegające na przykład na: popychaniu, szarpaniu, policzkowaniu, szczypaniu, kopaniu, duszeniu, biciu otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewaniu wrzątkiem lub substancjami żrącym, użyciu broni, ostrych narzędzi. Może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.

1. Zauważalne symptomy przemocy fizycznej:

- a. ślady palców i przedmiotów na ciele dziecka,
- b. okrągłe punktowe poparzenia,
- c. opuchlizna, złamania, zwichnięcia,
- d. skarpetkowe odparzenia,
- e. siniaki w nietypowych miejscach ciała dziecka, np. okularowe w okolicy oczu.

2. Obserwowane zachowania dziecka, takie jak:

- a. lęk przed rozebraniem się,
- b. lęk przed dotykiem drugiej osoby,
- c. strój nieadekwatny do pory roku i pogody (długie rękawy, kiedy jest ciepło),
- d. nadmierna apatia lub agresja,
- e. noszenie ciemnych okularów, także przy braku słońca.

3. Zalecane zachowanie - wzmożony nacisk na obserwację symptomów i zachowania dziecka, jeśli małoletni nie mówi.

2. Przemoc psychiczna

Chroniczna, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem, a osobą dorosłą obejmująca zarówno działania jak i zaniechania.

1. Formy przemocy psychicznej:

- a. niedostępność emocjonalna,
- b. zaniedbywanie emocjonalne,
- c. relacja z dzieckiem oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
- d. nieodpowiedzialne rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem,

e.niedostrzeżenie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy osobą dorosłą a dzieckiem.

2. Objawy przemocy psychicznej:

- a.zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego),
- b.psychosomatyczne (bóle jelitowo- żołądkowe, bóle i zawroty głowy),
- c.moczenie i zanieczyszczanie się,
- d.bóle mięśni, nadmierna potliwość, zaburzenia snu,
- e.brak poczucia pewności siebie, niska samoocena, wycofanie,
- f.depresja, fobie, lęki,
- g.zachowanie destrukcyjne,
- h.kłopoty z kontrolą emocji,
- i.poczucie krzywdy i winy, nieufność do innych,
- j.problemy szkolne, zachowania agresywne w stosunku do innych osób.

3. Wykorzystanie seksualne

Włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzałe rozwojowo i nie może się zgodzić w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi, społecznymi.

Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności i władzy.

4. Zaniedbywanie

Chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

1. Objawy zaniedbywania:

- a.częsta absencja w szkole lub przedszkolu,
- b.wagarowanie,
- c.brak przyborów szkolnych,
- d.ubiór nieadekwatny do pory roku,
- e.niedożywienie,
- f.zaniedbanie pod względem higienicznym i zdrowotnym (brudna skóra, rażąco małych rozmiarów odzież, przewlekłe nieleczone choroby, niezżywanie niezbędnych leków, niewykonywanie koniecznych badań, zaburzony rozwój fizyczny),
- g.pozostawianie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych (zwłaszcza młodsze dzieci),
- h.niedbanie o higienę snu i odpoczynku,
- i.apatia, bierność.

Chodzież , dnia

OŚWIADCZENIE
o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich

Ja niżej podpisana/ny

.....
(imię i nazwisko)

oświadczam, że zapoznałam/łem się z dokumentem pt. Standardy Ochrony Małoletnich, w tym zasadami bezpiecznych relacji pomiędzy personelem a dziećmi obowiązującym w Starostwie Powiatowym w Chodzieży rozumiem treść dokumentu i zobowiązuję się do jego przestrzegania.

.....
(podpis)

Notatka służbowa

1. Imię i nazwisko dziecka, którego dotyczy zgłoszenie

.....

2. Zgłoszony rodzaj krzywdzenia/ na czym polega zgłoszone krzywdzenie

.....

3. Kto przekazał informację o podejrzeniu krzywdzenia lub notatkę służbową

.....

4. Planowane działania

.....

5. Podjęte działania i opis ich przebiegu

.....

6. Czy podjęto interwencję prawną, jeżeli tak, to w jakiej formie?

.....

Starosty Chodzieskiego

z dnia 14 sierpnia 2024 r.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH (WERSJA SKRÓCONA DLA MAŁOLETNIICH)

Standardy ochrony małoletnich to dokument i zasady, które zabraniają pracownikom Starostwa Powiatowego w Chodzieży stosowania przemocy wobec osób poniżej 18 roku życia.

Osoby, które kontaktują się z Tobą podczas wykonywania swojej pracy, powinny zachowywać się grzecznie i z poszanowaniem Twoich potrzeb.

Pracownikom nie wolno stosować w stosunku do Ciebie przemocy.

Masz prawo do zadawania pytań pracownikom Starostwa Powiatowego w Chodzieży i otrzymywania na nie wyczerpujących odpowiedzi.

Pracownikom nie wolno na Ciebie krzyczeć.

Masz prawo do informacji o wszystkich decyzjach, które są w stosunku do Ciebie podejmowane i wyjaśnienia dlaczego takie są.

Masz prawo do prywatności. Pracownikom Starostwa Powiatowego w Chodzieży nie wolno przekazywać informacji o Tobie innym dorosłym ani dzieciom, z wyjątkiem Twoich rodziców lub opiekunów.

Pracownikom nie wolno bez zgody Twojej i Twoich rodziców lub opiekunów robić Ci zdjęć, nagrywać filmów.

Pracownikom nie wolno zachowywać się w Twojej obecności niewłaściwie, używać wulgarnych słów, gestów lub żartów, obrażać kogokolwiek, nawiązywać w wypowiedziach do Twojej atrakcyjności, używać przemocy.

Nikom nie wolno Cię krzywdzić, w jakikolwiek sposób.

Pracownikom nie wolno nawiązywać z Tobą jakichkolwiek relacji niezwiązanych z pracą, ani składać Ci propozycji o nieodpowiednim charakterze.

Pracownikom nie wolno proponować Ci alkoholu, papierosów ani nielegalnych substancji, ani używać ich w Twojej obecności.

Pracownikom wolno Cię dotykać tylko za Twoją zgodą i w taki sposób, aby był dla Ciebie odpowiedni.

Pracownikom nie wolno Cię bić, szturczać, popychać ani dotykać Cię w jakikolwiek inny sposób, którego nie chcesz lub który powoduje Twoje złe samopoczucie.

Pracownicy mogą się z Tobą kontaktować wyłącznie w czasie pracy i w związku z ich pracą.

Pracownikom nie wolno zapraszać Cię do ich miejsca zamieszkania, spotykać się z Tobą poza jego godzinami pracy ani kontaktować się z Tobą w mediach społecznościowych lub przez prywatny telefon.

Pamiętaj! Zawsze kiedy czujesz się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, ktoś robi Ci krzywdę lub zachowuje nieodpowiednio, możesz powiedzieć o tym innemu pracownikowi Starostwa Powiatowego w Chodzieży, który Cię wysłucha.